¶ Tabula Christiane religiōis valde vtilis ꝛ necessaria cuilibet xp̄iano quā omnes scire tenentur.

VLtima eniꝫ sunt hec que vnusquisqꝫ scire tenet: scilicet. Articuli fidei. Oratio dominica. Duo p̄cepta legis nature. Decem precepta legis scripte. Duo p̄cepta legis gratie. Decē precepta legis canonice. Septeꝫ sacramenta ecclesie.

¶ Diffinitio articuli fidei.

Articulus fidei est inuisibilis veritas de deo: nos artans ad credendū.

¶ Isti sunt .xij. Articuli fidei s̄m .xij. Apl'os.

Petrus	Credo in deū patrē omnipotentem creatorem celi ꝛ terre.
Andreas	Et in Jesum xp̄m filiū eius vnicum dominum nostrum.
Jacobus maior	Qui conceptus est de spiritu sancto natus ex Maria virgine.
Joannes	Passus sub Pontio pilato crucifixus mortuus ꝛ sepultus.
Thomas	Descendit ad inferos tertia die resurrexit a mortuis.
Jacobus minor	Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis.

Philippus Inde venturus est iudicare vi-
uos et mortuos.
Bartholomeus Credo in spiritum sanctum.
Matheus Sanctam ecclesiam catholicaz.
sanctorum communionem.
Symon Remissionem peccatorum.
Thadeus Carnis resurrectionem.
Mathias Et vitam eternam. Amen.

Ista est oro dñica qua ptinet in se. vij. petitiões.
Pater noster qui es in celis sanctificetr nomē tuū
Adueniat regnum tuum.
Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra.
Panem nostrum quottidianum da nobis hodie.
Et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimit-
timus debitoribus nostris.
Et ne nos inducas in temptationem.
Sed libera nos a malo. Amen.

Ista sunt duo precepta legis nature.
Omnia quecunqz vultis vt faciant vobis homi-
nes et vos eadem facite illis.
Quod tibi oderis fieri alteri ne feceris aliquando

Ista sunt decem precepta legis scripte.
Non habeas deos alienos coram me. Non assu-
mes nomen dei inuanū. Memento vt diē sabbati.
sanctifices. Honora patrē tuū et matrez tuā: vt sis

longeuus super terrã. Non occides. Non mecha
beris. Non furtum facies. Non dicas aduersus
proximũ tuũ falsum testimoniũ. Non concupisces
rem proximi tui. Non desiderabis vxorem eius.

¶ Ista sunt duo precepta legis gratie.

Diliges dominũ deum tuum ex toto corde tuo: ⁊
ex tota anima tua: ⁊ ex tota virtute tua: ⁊ ex oĩbus
viribus tuis. Diliges proximũ tuũ sicut te ipsum.

¶ Ista sunt decem precepta legis canonice.

De ieiunijs obseruandis. De festis colendis. De
missis audiẽdis. De decimis soluẽdis. Qđ omnis
vtriusq; sexus postq̃ ad annos discretionis perue
nerit confiteat᷑ omnia pctã sua proprio sacerdoti.
Qđ communicet semel in anno saltem in Pasca.
Qđ non comedat carnes certis diebus. Qđ in
diebus ieiunioꝝ abstineat a quibusdam cibarijs.
De temporibus quibus interdicte sunt Nuptie.
Qđ debitum coniugale nõ petatur certis diebus
vel temporibus.

¶ Isti sunt dies ieiunioꝝ.

Tota quadragesima scilicet a die Cinerum vsq;
ad sabbatum sanctuꝫ exceptis diebus dominicis.
Quattuor tempora anni: scilicet.
Vernale in prima ebdomada quadragesime.
Estiuale prima ebdomada post Penthecosten.

Autumnale tertia ebdomada Septembris.
Hyemale sabbato ante vigiliã Natiuitatis dñi.
Uigilia Natalis dñi. Penthecostes. Assumptio
nis beate Marie virginis. Omnium Apostolorum:
Preterq̃ Philippi et Jacobi: et sancti Joannis
euangeliste. Natiuitas sancti Joannis baptiste.
Sancti Laurentij. Omnium sanctorum.

¶ Isti sunt dies festi colendi.

Natiuitas dñi nostri Jesu xpi. Sancti Stephani.
prothomartyris. Sancti Joannis euangeliste.
Sanctorum Innocentum. Sancti Siluestri pape et
confessoris. Circũcisionis domini nostri iesu xpi.
Epiphanie eiusdem. Pasce cum duobus diebus
sequentibus. Ascensionis domini nostri iesu xpi.
Penthecostes cum duobus diebus sequentibus
Solemnitas corporis xpi. Natiuitatis. Annũtia
tionis: Assumptionis: et Purificationis beate
Marie virginis dei genitricis. Natiuitas sancti
Joannis baptiste. Duodecim Apostolorum. Sancti
Laurẽtij martyris. Dedicationis sancti Michae
lis archangeli. Sancti Francisci confessoris.
Solemnitatis omniũ sanctorum. Sancti Martini
episcopi et confessoris. Inuentionis sancte crucis
Dies dominicales. Festiuitates quas singuli
Epi in suis epatibus vel diocesibus laudauere.

¶ Ista sunt festa mobilia.
Dominice lxx. lx. l. xl Dies cinerum.
Dies sanctus Pasce. Ascensio dñi nr̃i iesu xp̃i.
Penthecostes. Solemnitas corporis christi.
Initium aduentus domini.

¶ Istud est initium aduentus domini.
Prima dñica Aduentus dñi est ea que inter . v .
kal'. decẽbris. ⁊ . iiij . nonas . eiusdẽ cõtingit haberi.
Item prima dominica aduentus est ea que cadit
propinquior festo sancti Andree apostoli.

¶ Istud est initium septuagesime.
A festo stelle numerando perfice lunam.
Post quadraginta dies tibi septuagesima fiet.
Si cadit in lucem dñi suppone sequentem.
Bisextus quando fuerit superadditur vnus.

¶ Iste est terminus Pasce.
Post nonas martis vbi sit noua luna require
Tertia lux domini proximum Pasca fiet.

¶ Dies in quibus audienda missa sunt.
Diebus dñicis: ⁊ dieb⁹ solẽnib⁹ ab ecclia ꝯstitutꝭ.

¶ Istis diebus non sunt comedende carnes.
Diebus ieiunioꝝ. Sexta feria ⁊ Sabbato vbi
est consuetudo. Diebus ieiunioꝝ abstinendũ
est ab his cibarijs. A carnibus generaliter.
Ab ouis regulariter. A lacticinijs . in . xl.

In aliis ieiuniis seruetur consuetudo terre.

¶ Istis temporibus sunt interdicte Nuptie. Ab Aduentu vsqz ad Epiphaniã. A septuagesima vsqz ad octauas pasce. A tribus diebus rogationũ vsqz ad septimũ diem post Penthecosten.

¶ Istis dieb9 nõ licet exigere debitũ ꝯiugale. Diebus festoꝝ. Diebus ieiunioꝝ. Diebus processionum. Tribus diebus ante sacram cõionem ad minus. Tempore peregrinationis si est periculum aborsus. Tempore purificationis post partũ: Tempore menstrui naturalis.

¶ Ista sunt septem sacramenta ecclesie. Baptismus: Cõfirmatio: Eucharistia: Penitentia: Extrema vnctio: Ordo: Matrimonium.

¶ Ista sunt sacramenta non reiteranda. Baptismus: Confirmatio: Ordo sacer:

¶ Ista sunt sacramẽta que possunt reiterari. Eucharistia: Penitentia: Extrema vnctio: Matrimonium.

¶ Isti sunt .vij. ordines ecclesiastici. Ostiarius: Lector: Exorcista: Accolitus: Subdiaconus: Dyaconus: Presbyter.

¶ Iste sunt tres penitentie. Cordis contritio: Oris confessio: Operis satisfactio.

¶ Iste sunt conditiones confessionis.
Sit simplex: humilis confessio pura: fidelis:
Vera: frequens: nuda: discreta: libens: verecūda:
Integra: secreta: lachrymabilis: accelerata:
Fortis & accusans: sed sit parere parata.
¶ Isti sunt casus penitentiales papales.
Vendentes: deferentes vel transmittētes galeas vel naues: arma: ferrum: lignamina: seu victualia saracenis ad impugnandūm christianos.
Exercentes gubernationem in nauibus pyraticis sarracenorum. Impedientes auxiliū vel consilium in dispendiū terre scte. Insecutores percussores aut captores Cardinaliū vel sotius facientis: seu mandator: vel rata habens premissa & consiliūm aut fauorem premissis prestās aut acceptator vel defensor cōmittentis premissa. Qui percusserit ceperit vel bannierit Epm: vel hec fieri mandauerit: aut facta rata habuerit: vel socius fuerit faciens: seu consilium vel fauorem dederit aut facientē defensauerit. Verberans clericum enormiter. Excōicatus a Papa nominatim.
Participans tali in crimine. Excōicatus a delegato Pape elapso anno late snie. Incendiarius quicūq; denunciatus. Effractor ecclesie vel loci religiosi denūciatus. Falsificās litteras papales

Utens scienter falsis bullis papalibus.
Decoquens vel scindēs corpus alicuius defun-
cti pro ossibus transferendis.
Inquisitores heresis: odio: gratia: amore: vel lu-
cro cōtra iustitiam vel cōsuetudinē omittētes pro
cedere contra aliquē. Inquisitores huiusmodi
simili odio: gratia: vel lucro contra iustitiaȝ vel cō
scientiam alicui heresim imponentes.
Inquisitores huiusmodi aliquid imponentes per
quod impediri habeat officium inquisitionis.
Qui occasione sententie excōicationis: suspensio-
nis ꝛ interdicti late dat licentiam grauandi eos
qui tulerunt eam vel suos in personis vel rebus.
Cogentes celebrari in loco interdicto. Euocan-
tes excōicatos vel interdictos ad diuina officia.
Prohibentes ne tales admoniti exeant.
Excōicati, vel interdicti admoniti non exeuntes
quando celebrantur diuina officia.
Religiosi absqȝ licētia diocesani vel proprij sacer
dotis aut illius vicarij solennizantes matrimonia.
Religiosi absqȝ licentia suprascripta ministrantes
sacramenta eucharistie vel extreme vnctionis.
Religiosi absoluentes excōicatos a canone vel a
statutis synodalibus in casibus non concessis.
Religiosi absoluentes a pena ꝛ a culpa.

Clerici ⁊ religiosi inducentes ad vouendū: iurandum vel promittendum de eligendo apud eos sepulturas: vel iam electam mutando.
Cōmutatio voti hierusolimitani. Cōmutatio voti visitatiōis liminū apostoloꝝ Petri ⁊ Pauli Cōmutatio voti sancti Jacobi in Compostella.
Itē relig casꝰ quos papa sibi reseruat specialiter

Isti sunt casus penitentiales Episcopales

Peccatū clerici per qđ incurserit irregularitatē
Incendiarij quicunqꝫ non denunciati.
Effractores ecclesiaꝝ vel alioꝝ locoꝝ religiosoꝝ nō denunciati. Crimen pro quo inducenda esset solēnis penitētia. Excōicati excōicatione maiori exceptis supradictis ⁊ alijs ad papā ptinentibus. Homicide voluntarij. Falsarij. Violatores ecclesiastice immunitatis. Violatores ecclesiastice libertatis. Sacrilegij. Commutatio votorum preter suprascriptorum. Dispensatio incertorū. Reliqui casus quos sibi seruant diuersi Episcopi in suis episcopatibus.

In quo casu sint indicēda solēnis penitētia. Pro crimine publico ⁊ vulgarissimo per totam vrbem vel alium locum.

Ista sunt septem dona spiritus sancti contra septem peccata mortalia.

Donum sapientie contra luxuriam.
Donum intellectus contra gulam.
Donum consilij contra auaritiam.
Donum fortitudinis contra accidiam.
Donum scientie contra iram.
Donum pietatis contra inuidiam.
Donum timoris contra superbiam.

¶ Iste sunt. vij. species timoris.
Timor mundanus: timor humanus: timor naturalis: timor seruilis: timor initialis: timor filialis: timor reuerentialis.

¶ Ista sunt que scire debet quilibet clericus.
Legere competenter: Accentuare congruenter: Et saltem lecta grammaticaliter intelligere.

¶ Ista sunt que scire debet quilibet sacerdos.
Materiam et formam qua conficitur corpus xpi.

¶ Ista sunt que scire tenetur quilibet curatus.
Formã et materiã baptismi et extreme vnctionis: et alia que ad curam pertinent.

¶ Ista sunt que scire debet quilibet cõfessor.
Discernere inter lepram et lepram.

¶ Ista sunt que scire debet quilibet p̃dicator.
Proponere verbum dei ad edificationem.

¶ Ista sunt que scire tenetur quilibet Eps.
Soluere difficultates veteris et noui testamenti.

aut secum habere hec scientem.

¶ Ista sunt que tenentur perfecti.
Obedientia prompta. Paupertas voluntaria.
Castitas integra.

¶ Isti sunt principales inimici hominis.
Demon: Mundus: Caro.

¶ Iste sunt tres virtutes theologice.
Fides: Spes: Charitas.

Iste sunt quatuor virtutes Cardinales.
Prudentia. Iustitia: Fortitudo: Temperantia.

¶ Iste sunt diffinitiones premissorum.
Fides est perceptio in raris sine earum cognitione.
Spes est virtus qua eterne vite patienter premium expectamus. Charitas est dei proximi dilectio. Prudentia est bonarum rerum atque malarum verarumque discretio. Iustitia est virtus singula secundum iusti electionem equa ratione diiudicans. Fortitudo est considerata periculorum susceptio et diuturna laborum perpessio. Temperantia est rationis dominium in libidinem et alios motus inportunos

¶ Iste sunt sex partes iustitie.
Seueritas: equitas: veritas: obedientia: liberalitas benignitas. ¶ Iste sunt diffinitiones premissorum.
Seueritas est virtus debito supplitio coherecens iniuriam. Equitas est iustitia dulcore misericordie rigorosa temperans:

Ueritas est virtus per quã immutata ea que sunt aut fuerunt aut futura dicuntur.
Obedientia est virtus qua legittima superiorum precepta exequitur. Liberalitas est virtus beneficiorꝫ erogatrix. Benignitas est virtus ad bene facienda exposita sua cunctos inuitans dulcedine
¶ Iste sunt nouem species benignitatis.
Religio:pietas:innocentia:humanitas: misericordia:gratia:reuerentia:concordia:amicitia.
¶ Iste sunt diffinitiones premissorꝫ.
Religio est virtus diuinitatis curam gerens cerimoniamqꝫ offerens.
Pietas est virtus per quã sanguine cõiunctis & patrie beniuolis officiũ & diligẽs attribuit cultus.
Innocentia est virtus omnem iniurie illationem abhorrens. Humanitas est virtus qua miseratio nis affectu nos inuicem tenemur. Misericordia est virtus per quã animus sup calamitate afflictorum mouet. Gratia est virtus qua amicitiarũ & officiorꝫ alterius memoria remunerandi voluntas cõtinetur. Reuerẽtia est virtus psonis grauibus vel aliqua dignitate seu prelatione sublimatis debite honorificatiõis cultũ exhibens. Concordia est virtus conciues & cũpatriotas in eodem iure spontanee vincens. Amicitia est bona voluntas

erga aliquā personam causa illius tm̄ qui diligitur

¶ Iste sunt tres species prudentie.

Prouidentia: circumspectio: cautio.

¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.

Prouidentia est presentium notitia ꝛ futurorum cognitio ꝓtractans euentū. Circūspectio est virtus diligenter negotiȷ̄ circumstantias examinans. Cautio est virtus per directionem virtutum a vitijs impedimenta effugiens.

¶ Iste sunt sex species fortitudinis.

Magnanimitas: magnificentia: fiducia: securitas: patientia: constantia.

¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.

Magnanimitas est difficilium rerum spontanea aggressio ꝛ rationabilis. Magnificentia est difficilium atq̧ preclaroꝝ operū cōsumatio. Fiducia est certa spes animi ꝓducēdi ad finē inchoatā rez. Securitas est incommoditates imminentes: vel affines rei inchoate non formidare. Patientia est iniuriaꝝ atq̧ cōtumeliaꝝ ꝛ omnis aduersitatis impetus equanimiter portans. Constantia est stabilitas animi firmi in proposito perseuerans.

¶ Iste sunt octo partes temperantie.

Modestia: verecundia: abstinentia: moderantia: honestas: parcitas: sobrietas: pudicitia.

¶ Iste sunt diffinitiones pꝛemissoꝝ.
Modestia est virtus q̄ facit cultū ⁊ motū ⁊ omnē nostrā occupationē vltra defectū ⁊ circa excessum sistere. Verecūdia est in gestu ⁊ verbo honestateꝫ seruare. Abstinentia est statutū tēpus cibandi non pꝛeuenire. Moderantia est nimiū ciboꝝ appetituꝫ rationis imperio reuocare. Honestas est nec lautiores cibos querere nec in apparatu operā dare. Parcitas est mensurā refectionis non excedere. Sobꝛietas est in potu excessum cobibere. Pudicitia est rationis moderamine petulantiā domare.

¶ Ista est radix omnium maloꝝ.

Superbia.

¶ Ista est diffinitio superbie.
Superbia est animi tumoꝛ quo deus contemnit: pꝛoximus despicitur: ⁊ pꝛopꝛio appetitui supꝛa rationem obtemperatur.

¶ Iste sunt septem species superbie.
Inanis glīa: ira: inuidia: auaritia: accidia: gula: luxuria.

¶ Iste sunt diffinitiones pꝛemissoꝝ.
Inanis gloꝛia est inoꝛdinatus animi motus quo quis pꝛopꝛiā deserit excellentiam vt alios honoꝛe pꝛecellat. Ira est subita animi tēpestas qua quis mouetur versus aliquē. Inuidia est doloꝛ animi ex aliena pꝛosperitate renascens animū toꝛquens.

Auaritia est pestis animi circa diuitias. Accidia est animi torpor quo quis timet bonum incboare aut incboatum consumare. Gula est in cibo et potu superfluus vsus. Luxuria est incontinẽtia corporis ex pruritu libidinis nascens.

¶ Iste sunt .x. species inanis glorie.

Elatio: arrogantia: insolentia: ambitio: cõtentio: cõtẽptus: ꝯtumatia: ꝑsumptio: iobediẽtia: irreuerẽtia

¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.

Elatio est tumor animi quo quis non vult pati superiorem vel parem.

Arrogantia est tumor quo quis mouetur ad iactandum se babere quod non babet.

Insolentia est extra cõmunem vsum animũ quasi ceteris despectis verba sancta gestus habitusqꝫ significare. Ambitio est desiderium bonoris.

Contentio est impugnatio veritatis per fiduciam clamoris. Contemptus est quod quis bonorare tenetur tanq̃ velle negligere.

Contumacia est auctoritate maioris ex contemptu obire.

Presumptio est quod alioꝝ est/sibi ascribere

Inobedientia est suis maioribus nolle obedire.

Irreuerentia est debitam reuerentiam suis maioribus nos prestare.

¶ Iste sunt vndecim species Ire.
Odiũ:discordia:rixa:iiuria:impatiẽtia:cõtumelia:
proteruitas:malitia:nequitia:malignitas:furor

¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.
Odium est inueteratus rancor animi.
Discordia est aliquoꝝ dissentio quos amoris vinculũ colligauit. Rixa est animi motus i discordia
Iniuria est dicto vel facto iniuste gerere.
Impatientia est animi motum impetuosum non refrenare. Contumelia est illatio conuicioꝝ.
Proteruitas est subitaneo motu in verbis ꝓrumpere. Malitia est qua quis alicui damnũ molit̃.
Nequitia est cum quis audet quod non potest.
Malignitas est mala voluntas ad malum cũ mala non possit: Furor est inueterata animi tempestas in rationem prosiliens.

Iste sunt sex species inuidie.
Detractio: susurratio: deprauatio: inuidẽtia: plausus in aduersis proximi: dolor in prosperis ꝓximi.

¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.
Detractio est bonam famam alterius denigrare.
Susurratio est inter amicos discordiam seminare.
Deprauatio est bona alterius peruertere.
Inuidentia est prosperos successus alterius nolle videre. Plausus est i aduersis ꝓximis gaudere

Dolor in prosperis est bono proximi contristari.

¶ Iste sunt quinqȝ species auaritie.

Simonia: vsura: latrocinium: furtum: rapina.

¶ Iste sunt diffinitiones premissorum.

Simonia est studiosa volūtas vendēdi: vel emendi aliquid spirituale vel spirituali annexum.

Usura est emolimentum quodcūqȝ sorti accidēs.

Latrocinium est violenta vsurpatio rei aliene inuito domino.

Furtum est latēs cōtractio rei aliene inuito dn̄o.

Rapina est violenta predatio rei aliene.

¶ Iste sunt octo species Accidie.

Desidia: pigritia: pusillanimitas: negligentia: improuidentia: incircūspectio: tepiditas: ignauia.

¶ Iste sunt diffinitiones ipsorum.

Desidia ē segnities qua qs bonū agere formidat. Pigritia ē inherentia qua quis bonū consumere fastidit. Pusillanimitas est animi anxietas qua quis timet aggredi magna. Negligentia est animi torpor quo quis nimis negligens est ad exequendū illud quod debet exequi. Improuidentia est mentis obtenebratio qua quis nimis pauidus est circa aliqua futura cōsideranda. Incircūspectio est negotij circūstātias negligēter

examinare. Tepiditas est remisse circa bene agenda se habere.
Ignauia est ad bonum non assurgere feruenter.
¶ Iste sunt octo species gule.
Gulositas: Ebrietas immodestia: Inuerecundia: vaniloquiũ: immoderãtia: inabstinẽtia: inhonestas
¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.
Gulositas est excessus in cibo. Ebrietas est excessus in potu. Immodestia est corporis ornatus. et vane suppellectilis vsus immoderatus
Inuerecundia est feda et turpia verba proferre
Vaniloquiũ est superflua et viciosa verba exigere.
Immoderãtia est nimio appetitui ciboꝝ inherere.
Inabstinentia est tempus cibandi preuenire.
Inhonestas est fortiora fercula querere et in eis attentius operam dare.
¶ Iste sunt sex species Luxurie.
Fornicatio simplex: adulteriũ: defloratio seu stuprũ: incestus: impudicitia: peccatũ contra naturã:
¶ Iste sunt diffinitiones premissoꝝ.
Fornicatio simplex est carnale cõmertium preter legittimũ coytum circa adulterium.
Adulterium est violatio alterius thori.
Defloratio seu stuprum est virginis corruptio.

Incestus est consanguinitate vel affinitate coniunctam seu religiosam cognoscere.
Impudicitia ex exterioribus signis luxuriam demonstrare.
Peccatum contra naturam est seminis effusio extra locum ad hoc ordinatum.
Iste sunt .vij. virtutes contra .vij. pctã mortalia.

Humilitas	contra superbiam.
Patientia	contra iram.
Amor proximi	contra inuidiam.
Largitas	contra auaritiam.
Diligentia	contra accidiam.
Abstinentia	contra gulam.
Castitas	contra luxuriam.

Ista sunt septem verba que dñs nr̃ Jesus xp̃s dixit in cruce cõtra .vij. pctã mortalia. Pater ignosce illis qa nesciũt qd faciũt: ꝯtra irã. Hodie mecum eris in paradiso: contra inuidiam. Mulier ecce filius tuus. Deinde dixit discipulo Ecce mater tua: ꝯtra accidiã. Hely hely lamazabatani: contra superbiam. Sitio: contra gulam. Consumatum est: contra luxuriam. Pater in manus tuas cõmendo spiritum meum: contra auaritiam.
Ista sunt .vij. opera misericordie scd̃m corpus.

Esurientes pascere· Sitientes potare· Nudos vestire· Peregrinos hospitari· Infirmos visitare· Incarceratos redimere· Mortuos sepelire·

℄ Ista sunt·vij·opa misericordie scdm animã· Bonum consilium petentibus dare· Ignorantes docere· Tristes consolari· Peccatores corrigere Offensas remittere· Infirmitates corpis ꝛ anime patienter ferre· Pro amicis ꝛ inimicis ꝛ omnibus fidelibus viuis ꝛ defunctis orare·

℄ Isti sunt quinq₃ sensus corporis· Visus:auditus:gustus:odoratus:tactus·

℄ Isti sunt quinq₃ sensus spirituales· Preceptio:cogitatio:cõscientia:subtilitas:animositas·

℄ Iste sunt tres potentie anime· Intellectus:voluntas:memoria·

℄ Iste sunt quattuor passiones anime· Gaudium ꝛ dolor de presenti· Spes ꝛ timor de futuro·

℄ Iste sunt·vij·etates hominis· Infantia:pueritia:adolescẽtia:iuuentus:virilitas: senectus decrepitas·

℄ Iste sunt diffinitiones premissorum· Infantia est a natiuitate vsq₃ ad septem annos· Pueritia est abinde vsq₃ ad·xiiij·annos

Adolescentia ab inde vsq3 ad·xxi·annos·
Juuentus est abinde vsq3 ad·xxviij·annos·
Virilitas est abinde vsq3 ad·xl·annum·
Senectus est abinde vsq3 ad·lxx·annum·
Decrepitas est abinde vsq3 ad finem vite·

¶ Iste sunt sex etates mundi·

Ab Adam vsq3 ad Noe·A Noe vsq3 ad Abraã·
Ab Abraam vsq3 ad Dauid·A Dauid vsq3 ad transmigrationem Babilonis·A transmigratione Babilonis vsq3 ad xp̃3·A xp̃o vsq3 ad finẽ mũdi·

¶ Iste sunt due vite·

Vita actiua: Vita contemplatiua·

¶ Isti sunt tres status ecclesie·

Virginum: continentium: coniugatoꝝ·

¶ Ista sunt octo genera hominum consequentium beatitudinem eternam·

Pauperes spiritu: quoniã ipsoꝝ est regnũ celoꝝ·
Mites: quoniam ipsi possidebunt terram·
Lugentes pro peccatis: quoniã ipsi cõsolabunt·
Esurientes ⁊ sitiẽtes iustitiã: qm̃ ipsi saturabunt·
Misericordes: qm̃ ipsi misericordiam cõsequent·
Mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt·
Pacifici: quoniam filij dei vocabuntur·
Persecutionem patiẽtes propter iustitiam: quo-

niam ipsoꝝ est regnum celoꝝ.

¶ Isti sunt .vij. planctus spirituales.
Flere amissionem tpis. Flere vitā male correctā.
Flere xp̄i passionem. Flere proximi cōpassionē.
Flere peccati cōmissionē. Flere gratie optationē.
Flere glorie premiationem.

¶ Ista sunt quinq3 que faciunt seruum xp̄i.
Asperitas penitentie. Puritas conscientie.
Preclaritas sapientie. Equitas iustitie.
Largitas misericordie.

¶ Ista sunt que hēc dēt vnusqsq3 versus deū.
Dilectio pura. Obedientia vera.
Perseuerantia continua.

¶ Ista sunt .iiij. q̄ debet hēc qlibet erga seip̄m.
Intentio iusta. Cogitatio sancta.
Uerbum bonum. Opus perfectum.

¶ Ista sunt .iiij. debet hēc quilibet erga ꝓximū
Subuentio charitatiua. Correctio discreta.
Relaxatio voluntaria. Supportatio cōpassiua.

¶ Isti sunt quattuor quibus deus miseretur.
Lugentibus sua pctā. Timentibus dei iudicia.
Remittentibus proximis iniurias.
Perseuerantibus in penitentia.

¶ Isti sunt quatuor quos deus nō reliquit.

Viuentes in innocentia· Dolentes in penitentia· Studentes in sapientia· Sustinentes in patientia·

¶ Isti sunt·xij·fructus spiritussancti·
Charitas:gaudium:pax:patientia:longanimitas· bouitas:benignitas:mansuetudo:fides:modestia: continentia:castitas·

¶ Isti sunt·xij·effectus spiritussancti·
Perfectionis:vnionis:operis: dilectionis: mutue adhesionis: cōtristatiōis: extasis: celi liquationis:feruoris:languoris: perseuerantie: gaudij: et exultationis·

¶ Iste sunt tres persone diuine·
Pater: Filius: et Spiritus sanctus·

¶ Iste sunt dignitates diuine·
Potentia: Sapientia: Bonitas·

¶ Iste sunt·xi·cōditates siue proprietates dei·
Bonitas:magnitudo:eternitas: potestas:sapientia:voluntas:virtus:veritas:gloria·

¶ Isti sunt nouem ordines angelorum·

Seraphin	charitatiui
Cherubin	scientifici
Throni	fortes
Dominationes	dominatores
Principatus	principantes

Potestates: potentes
Virtutes virtuosi
Archangeli secretarii
Angeli annunciantes

¶ Isti sunt tres principes angelorum.
Michael: Gabriel: Raphael.
¶ Isti sunt tres principes beatorum.
Adam: Moyses: Petrus.
¶ Iste sunt .vii. remunerationes beatorum.
Regnum: possessio: consolatio: saturatio: misericordia: visio: filiatio divina.
¶ Iste sunt vi. glorie speciales corporis glorificati
Pulchritudo: velocitas: fortitudo: libertas voluntas: sanitas.
¶ Iste sunt .vii. glorie speciales anime glorificate.
Sapientia: amicitia: concordia: honor: potestas: securitas: gaudium.
¶ Iste sunt glorie principales corporis glorificati.
Dulcedo: suavitas: eterna lux.
¶ Iste sunt principales glorie anime glorificate.
Eternitas: visio: amor: splendor: cantus: fragrantia
¶ Iste sunt principales dotes corporis glorificati.
Claritas: subtilitas: agilitas: impossibilitas.
¶ Iste sunt principales dotes anime glorificate.

Eterna tentio: clarā visio: amorosa fruitio.

¶ Isti sunt tres qbus debenť aureole in paradiso.
Virginibus: martyribus: doctoribus.

¶ Iste sunt. vi. contemplationes vite eterne.
Videre essentiam divinam.
Humanitatem xpi. Unionem verbi cum carne.
Videre naturā angelicā. Videre ꝯsortiū sctōꝝ.
Videre seipsum glorificatum corpore:
Videre animam propriam beatificatam.

¶ Iste sunt. xv. admirationes gaudiorꝫ.
O gloria: O gratia: O ingens: O decus: O altitudo: O dulcedo: O sanitas: O magnificētia: O claritudo: O beatitudo: O ineffabilitas: O sublimitas: O celsitudo: O magnitudo: O maiestas:

¶ Iste sunt. vij. miserie corporis damnati.
Turpitudo: ponderositas: imbecillitas: servitus: infirmitas: anxietas: vite breuitas:

¶ Iste sunt. vij. miserie anime damnate.
Insipientia: inimicitia: discordia: dedecus: impotentia: timor: tristitia:

¶ Iste sunt vndecim pene damnatoꝝ.
Desperatio: cecitas: odiū: obscuritas: fletus: fetor stridor dentium: amaritudo: eternus ignis: perpetua maledictio.

Ab his malis domine Jesu Christe per tuam misericordiam libera nos.

Explicit tabula ad xpiane religiōis disciplinā.

Isti sunt versus cōtinētes decē precepta legis.

Primū preceptū. Unum cole deum.
Qui colit extra deū vel sanctos quodcūqȝ creatū
Articulos fidei negans:si spem reliquit.
Uoti transgressor vel qui mortalia nouit.
Et tardans nimiam: nolens implere promissum.
Fine malo fauens:ac per se vota tefringens.
Incantans faciens fieri breuia ⁊ malefactor
Inueniensqȝ docens adiscens medius extans
Orans obseruat qui somnia sortibus vtens.
Blassemansqȝ deū:qui murmurat ac maledicit
Uel non posse refert sed despiciat aspicit ipse.
Cibans vt faciat mala prauus preterit iste.
Unum cole deum si scit mortaliter ipse.

Secundū pceptū. Nec iures vana p ipm.
Qui cantus fabulans/trufans vel turpia dicens.
Despiciendo deū nominat sctōs sacra spernens.
Judicio iurans mendax inductor ad illud.

Periurans:dubium iurans:mortalia iurans.
Perq; crucem fidem animamq; deumq;
Si adiuuet:hec dicens mendaciter atq; iocose
Et per membra dei sanctoꝝ angeloꝝ
Inducens falsum iurantem quisq; scienter
Aduertens frangit ne iures vana per ipsum.

¶ Tertiū preceptū. Sabbata sanctifices.
Qui non confessus dimittens ꝛ sacramentum
In festis missam sine causa:inductor ad illud
Qui manuale facit vendens emit at non edenda:
Ieiunium frangit qui tertia comedit hora
Qui facit in festo mala prauus grauior extat
Assumens crisma sacrameutum vel mulierem.
Si peccator erat mortali fune ligatus.
Ecclesie vetito qui contrahit tempore sacro
Chorizans ludens veneri mortaliter agit.
Sabbata sanctifices violat reus atq; superbus.

¶ Quartū p̄ceptū. Habeas ī honore parētes.
Qui precepta dei contemnit atq; statuta
Vel qui noluerit parere parētibus:atq;
Alere si possit extremos est obligatus.
Irridensq; patrem vel matrem vel maledicens
Verberās ꝛ obprobriās blasfemans aspe turbās
Moritur aspernens habeas in honore parentes.

¶ Quintū preceptū. Non sis occisor.
Occisor corde verbo factoq3 suasor.
Incitans ꝛ causans cupiensq3 procurat aborsum:
Uerberat ꝛ mandans faciens ue torneamenta:
Si iudex ceperit ex sacro limite prauum.
Sacrilegus factus ac ledens vel mutilator.
Non sis occisor frangens mortaliter egit.
¶ Sextū preceptū. Non furtum facies.
Si quis furatus rapiens participansq3.
Jussio:consilium:consensus:palpo:recursus:
Participans:mutus:nō obstans: nō manifestās.
Reddere cuncta debet:si causa prima fuisset:
Excipitur mutus:non obstans:nec manifestans:
Reddere neq3 debet qui ni sint officiales:
At non in causa primus pro parte tenetur
Fortune lusor cupiens spoliare sodalem
Ac fraudens ludum retinens inductor ad illum:
Hic dare perdenti censebitur:aliter egris.
Et fraudens iusta pedagia siq3 gabellas.
Ledens mensuras monetas fur malus extat.
¶ Septimū preceptū. Non mechaberis.
Quisquis non nuptus miscebitur ac polluctur
Per se mollis erit:si nuptus fiet adulter
Atq3 solutus fornicator:extra sodomita.

Incestumq3 parens facit:cum virgine stuprum:
Cumq3 moniali scelus extat sacrilegusq3.
Exigit in sacro qui semine polluit illud.
Et rapiens raptor cum brutis bestia fiet.
Qui clam contraxit vel sponsam preuenit actu.
Spondens contrahere mendax vt misceat illi
Et qui contraxit maiori fune ligatus
Quinq3 modis peccat vxore maritus abutens:
Actibus illicitis semen cum seminat extra
Uas:operans prolem deuitans semen emittens
Exercens aliam cupit arcens firmo potentem
Inuitans/tangens inductor medius extans
Lubrica verba refert iactās se mechus habetur.
¶ Octauū preceptū. Nō sis testis iniquus.
Qui mendax fuerit in damnum proximitatis.
Uel mala qui dicit bona narrans vel bona praua
Accusans vel hoc iurans est testis iniquus
Accusans ceteros odiosus ꝛ vt mala sumat
Detractor odio mendaxq3 relator occulti
Uel diffamator dicens hec ꝛ manifestans.
Cedula si fiat detractrix cautio ledens:
Atq3 secreta ratamq3 sigillo aut littera clausa
Proditor ꝛ laudans inducens ad supradicta,
Illa reportari gaudens/est testis iniquus.

¶ Nonū pceptū. Nō pcupiſces vxorē pximi tui.
Qui cupit alterius ſponſam noſcatur adulter
Vel qui deſiderat affines vel moniales
Inceſtum ſcelus ſacrileguſq3 cū virgine ſtuprum.
Et cupiens fornicator fit ſitq3 ſolutus
Et cupiens marem ſodomitaq3 beſtia bruta.
Ac quotiens cupit vel ſi fuit philocaptus
Qui delectatur cogitandolubrica:vel qui
Se ſomno polluit cauſans vel poſtea gaudens
Ornans vt amet vel amari qui gloriatur
Abſq3 viro proprio cui hoc facit vt ſic ametur
Vel ſi perpendeat ruinam vel prouocando
Alterius ſponſam cupiens moritur lubricando.
¶ Decimū preceptū. Nec rē cupiēs alienā3.
Qui cupit alterius rem in damnum proximitatis.
Si per vim raptor per occultum fur malus extat.
Si per auaritiam cupiat dicetur auarus
In rapiendo male fallere quiſq3 paratus
Nec cupiens contra mandata cetera frangit.
Demum mandatum nec rem cupies alienum.

F I N I S.